herpy

GEKKOER

Cameroon dwarf gecko

Lygodactylus conraui

En lille, dagaktiv klatrer fra de vestafrikanske skove, og den eneste grønne gekko i regionen. Den sidder på træstammer, palmeblade og husmure i skyggefulde skovkanter. Den er sjælden i terrarier, og pasningen bygger på nært beslægtede dværgdaggekkoer.

Familie: Gekkonidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-9 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-8 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**32-34 °C**
Temperatur, nat	**21-24 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter, nektar og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**4-8 mdr.**
Kuldstørrelse	**2 æg**
Inkubation	**60-120 dage** ved 24-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-bilagene og står ikke i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb og salg. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du er i tvivl om reglerne for indførsel fra lande uden for EU.

Om arten

Lygodactylus conraui er en lille, slank, dagaktiv gekko med store øjne uden bevægelige låg og med runde pupiller. Hoved og krop er dækket af små, tætsiddende granulære skæl. Halen er lidt længere end kroppen, rund og tilspidset. Den er skrøbelig og ofte vokset ud igen efter et tab. Under halen sidder en enkelt række forstørrede skæl, og netop det adskiller arten fra den nært beslægtede *Lygodactylus fischeri*, som har to rækker.

Farven er oftest grøn eller blågrøn hos begge køn, men de fleste dyr fra den vestligste del af udbredelsesområdet er brunlige. Der er ofte små sorte pletter på hoved, krop og hale, og struben er jævnt hvidlig. Arten er den eneste grønne gekko i Vestafrika og en af de mindste gekkoer i Afrika.

Den bliver knap 10 cm lang inklusive halen. Som andre dværgdaggekkoer har den hæftelameller under tæerne og klatrer let på lodrette flader.

Arten blev beskrevet af Gustav Tornier i 1902 efter dyr fra Kamerun. Artsnavnet *conraui* hædrer Gustav Conrau, en tysk samler og opdagelsesrejsende i Kamerun, der blev dræbt i 1899. I terrariet er det en art til at se på, ikke til at holde i hånden. Den er sjælden i fangenskab og i handlen.

Udbredelse og levested

Lygodactylus conraui findes i Vest- og Centralafrika, fra Sierra Leone og Liberia over Elfenbenskysten, Ghana, Togo og Benin til Nigeria, Kamerun og Ækvatorialguinea. Gabon nævnes også i nogle oversigter, men forekomsten dér er afvist. Typelokaliteten er Bipindi i det sydlige Kamerun og øen Bioko.

I Nigeria er den fundet i Niger-deltaet, og i Benin og Ghana lever den også i og omkring byer som Cotonou og Accra.

> **Oprindelig udbredelse:** Sierra Leone, Liberia, Elfenbenskysten, Ghana, Togo, Benin, Nigeria, Cameroun og Ækvatorialguinea.

LEVESTED

Arten er en klatrende skovart, som findes fra havniveau op til omkring 1.000 meters højde. Den lever i fugtig tropisk lavlandsskov, men findes også i skovkanter, haver og landbrugsområder og på bygninger. I det sydlige Nigeria holder den sig især til skovkanter og rydninger med meget skygge, hvor den sidder på stammer, palmeblade og husvægge, oftest 0,8-3,2 meter over jorden. Jo mere skygge, jo flere dyr. I beskyttet, gammel regnskov og i store, intensive plantager findes den derimod ikke.

I det sydlige Nigeria er klimaet varmt og meget fugtigt, med over 2.500 mm regn om året og en regntid fra april til september. Tre ud af fire dyr ses i regntiden. Dyrene sidder ofte tæt, i gennemsnit 1,35 meter fra hinanden, og i Benin lever de på kontorbygninger og i akacietræerne omkring dem. De jager små insekter, især små sommerfugle og termitter.

Pasning

TERRARIET

Pasningen af *Lygodactylus conraui* bygger på den nært beslægtede *Lygodactylus williamsi* og på artens levevis i naturen. Et enkelt dyr eller et par kan holdes i et lille, højt terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde) med frontdøre og ventilation både foran og i toppen. Et lidt større terrarie giver mere stabile forhold, men husk, at dyrene er meget små og skal kunne finde både foder og vanddråber.

Indret med mange lodrette og skrå grene af bambus eller kork, korkbark og levende planter som sansevieria, bromelier og sukkulenter. Vælg en skyggerig, tæt beplantet indretning, fordi arten i naturen søger skygge. En fugtig bund af jord, tørv og sand i 7-10 cm dybde holder på fugten, og et lag løv ovenpå giver skjul til springhaler og bænkebidere.

Dværggekkoer forsvinder let i sprækker. Fjern baggrundsplader eller tæt dem af med silikone, og luk alle små mellemrum, hvor en gekko kan sidde fast. Hold kun én han i hvert terrarie, fordi hanner kan komme alvorligt til skade.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

L. conraui bor i det varme, fugtige lavland. Om dagen skal der være 24-27 °C med en solplet på 32-34 °C, som dyret kan søge til og forlade igen. Øverst i terrariet må der gerne være 27-29 °C og forneden 24-27 °C. Om natten må temperaturen falde til 21-24 °C, og et fald helt ned til omkring 16 °C tåles.

Brug en halogenlampe på en dæmper til solpletten, så du kan styre varmen præcist i et lille terrarie. Mål med digitale termometre foroven og forneden. Lad ikke hele terrariet blive varmt, så dyret altid kan trække væk fra varmen. Styr varme og lys med et ur, så de følger hinanden.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 60-80 %, højest forneden. Sprøjt planter, sider og bund to til tre gange om dagen i omkring et minut, og lad dråberne fordampe og det øverste lag af bunden tørre lidt, før du sprøjter igen. Om aftenen, når lyset er slukket, må fugtigheden gerne nærme sig 100 %. Dyrene drikker de dråber, de slikker af bladene.

Et almindeligt problem er for meget vand. Dværgdaggekkoer sidder i naturen frit på træer, som er tørre en stor del af dagen, så bunden skal tørre lidt op mellem sprøjtningerne, og ventilationen skal være god. En vandskål frarådes, fordi små dyr og unger let drukner. Vil du alligevel tilbyde vand, er et lavt låg med et par småsten i den sikreste løsning. Et hygrometer viser,

om rytmen holder.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have kraftigt, fuldspektret lys. Brug lysstofrør af typen T5, ét med dagslys på omkring 6500 K og ét med UVB. Et UVB-rør til Ferguson-zone 2 er et godt udgangspunkt, monteret over netlåget, så dyret kan søge ind i lyset og væk fra det. Lad der være skygge i den ene ende af terrariet, og hold så stor afstand til lampen, at øjnene ikke tager skade.

Tilføj en halogenspot til solpletten. Lyset skal følge årstiderne, med omkring 14 timer om sommeren, 12 timer i forår og efterår og 10 timer om vinteren. Natten skal være mørk.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen lever arten af meget små leddyr, især små sommerfugle og termitter. I terrariet skal foderet være lige så småt: bananfluer, nyklækkede fårekyllinger, små voksmøllarver, springhaler og små bænkebidere, ikke over 6 mm. Giv insekter fire til syv dage om ugen, og så mange, at dyret bliver mæt, men ikke så mange, at der er insekter tilbage efter få timer.

Giv gerne også nektar eller færdigfoder til daggekkoer, rørt op til en tyk grød og serveret i en flaskehætte på en grenstump. Voksne dyr kan få færdigfoder hver anden til tredje dag, så de ikke bliver for tykke. Foderinsekterne skal have godt foder helt frem til fodringen.

Pudr insekterne med et tilskud, der har kalk som hovedingrediens og et lille indhold af D3 og vitaminer. Små dyr får let for meget, så brug ét afbalanceret tilskud og læg ikke flere oven i. Hunner har brug for en lille skål med rent kalkpulver, som skiftes hver anden uge og holdes væk fra vand. Mængderne er lånt fra *L. williamsi*.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Lygodactylus conraui er et dyr til at se på, ikke til at tage i hånden. Dværggekkoer er små, hurtige og skrøbelige, og håndtering stresser dem og kan koste halen. Hold håndtering på det mindst mulige, og flyt dem med et lille bæger eller en pensel i stedet for at gribe dem.

I naturen sidder dyrene i små grupper med lidt over en meter mellem hver. I terrariet er et par det sikre valg. Flere hunner kan blive territoriale og jage hinanden, og to hanner skal aldrig sættes sammen. Hvis flere dyr deler terrarie, skal der være mange grene og skjul i flere højder, så de kan gå af vejen. Hold øje med bid, jagt og dyr, der taber sig, og del dem, hvis der er uro. Et nyt dyr skal have flere uger i fred til at falde til.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene har ingen kendt farveforskel, så kønnet skal bestemmes ved at se nøje efter. Hannerne har en række porer foran kloakken, og hos modne hanner er hemipenis-poserne synlige ved halens rod. Hunnerne mangler porerne. Kønsbestemmelsen er mest sikker hos voksne dyr.

Dyrene bliver formentlig kønsmodne efter 4-8 måneder, som hos *Lygodactylus williamsi*. Venter man til omkring et år, er dyrene i bedre form til avl. Vælg kun sunde dyr i god vægt og lad dem vænne sig til terrariet, før de sættes sammen.

PARRING

Arten reagerer sandsynligvis på forårssignaler som længere dage og lidt højere temperatur, ligesom beslægtede daggekkoer. Sæt hunnerne i avlsterrariet først og hannen derefter, og hold øje med dem de første dage. Ét par er det sikreste, men en han med to eller flere hunner kan også fungere. Der må kun være én han i hvert terrarie.

Giv hunnerne en pause fra avl i tre til fem måneder om vinteren ved at korte dagslængden til under 10 timer og tage hannen ud. Det forlænger deres reproduktive levetid. Anbefalingen er lånt fra *L. williamsi*.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger formentlig to æg ad gangen, som beslægtede dværgdaggekkoer. Æggene limes formentlig fast på underlaget og kan derefter ikke flyttes uden at gå i stykker. Der går formentlig to til tre uger mellem kuldene, som hos *L. williamsi*. Meget små unger ses også inde i huse, så arten kan yngle på bygninger.

Giv hunnen flere læggesteder, som kan tages ud, så hun ikke bruger terrariets sider: bambusrør, korkrør eller små blomsterrør fra en blomsterhandler, sat vandret på siderne. Æg på terrariets sider kan ikke flyttes, og ungerne kan blive spist af de voksne. Hunnen skal have rigeligt med kalk og insekter hele sæsonen.

INKUBATION

Æg, der sidder på et løsnet læggested, flyttes sammen med stedet til en lukket plastboks med fugtigt substrat i bunden og et par små lufthuller i låget, så der ikke dannes konstant kondens. Hold fugtigheden høj og luften frisk. Klækningen tager formentlig 60-120 dage afhængigt af temperaturen, som hos *L. williamsi*.

Hos *L. williamsi* bestemmer temperaturen kønnet: en gennemsnitlig dagtemperatur på 21-24 °C giver hunner, 26-27 °C blandede køn og 28 °C og derover hanner. Om natten skal temperaturen falde nogle grader. Om det også gælder *L. conraui*, er ikke kendt, så hold temperaturen på 24-28 °C og forvent ikke et bestemt kønsforhold.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne holdes som de voksne, bare i lidt mindre terrarier, og de skal have færdigfoder og de mindste insekter hver dag. Nyklækkede dyr er meget små, så alle sprækker skal være lukket, og foderet skal være mindre end 6 mm.

Del ungerne efter størrelse og køn, når de begynder at jage hinanden, og hold dem adskilt fra de voksne, som ellers kan æde dem. Hold nøje øje med fugtigheden og drikkevandet, fordi små dyr tørrer ud hurtigt.

Sundhed og typiske fejl

De typiske problemer hos *Lygodactylus conraui* er de samme som hos nært beslægtede dværgdaggekkoer:

- Udtørring. Små dyr har ingen reserver, og for lav luftfugtighed eller manglende vanddråber kan koste livet på kort tid.
- For meget fugt og dårlig ventilation, som giver svamp, mug og hudproblemer. Lad bunden tørre lidt op mellem sprøjtningerne.
- Kalkmangel, især hos hunner, der lægger æg uden pause. Tilbyd altid kalkpulver, og giv hunnerne en pause fra avl.
- Fedme, hvis færdigfoder gives for ofte. Giv det hver anden til tredje dag til voksne.
- Skader fra kamp, især mellem hanner, og tabte haler efter håndtering. En tabt hale vokser kun delvist ud igen.
- Dyr, der sidder fast i sprækker eller bag baggrunde. Luk alle små mellemrum.
- Mider og parasitter hos nyindkøbte dyr, især vildfangne. Hold nye dyr i karantæne i op til to måneder.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke vil spise eller sidder slapt på bunden.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.